

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ

॥ ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಕುಶಲವಕರ್ತೃಕಂ ರಾಮಾಯಣಕಾವ್ಯಗಾನಂ ಶ್ರೀರಾಮೇಣ ತಸ್ಯ
ಸಭಾಯಾಂ ಶ್ರವಣಂ

ತೌ ರಜನ್ಯಾಂ ಪ್ರಭಾತಾಯಾಂ ಸ್ನಾತೌ ಹುತಹುತಾಶನೌ |
ಯಥೋಕ್ತಮೃಷಿಣಾ ಪೂರ್ವಂ ಸರ್ವಂ ತತ್ರೋಪಗಾಯತಾಂ || 7.94.1 ||

ತಾಂ ಸ ಶುಶ್ರಾವ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥಃ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯವಿನಿರ್ಮಿತಾಂ |
ಅಪೂರ್ವಾಂ ಪಾಠ್ಯಜಾತಿಂ ಚ ಗೇಯೇನ ಸಮಲಂಕೃತಾಂ || 7.94.2 ||

ಪ್ರಮಾಣೈರ್ಬಹುಭಿರ್ಬದ್ಧಾಂ ತಂತ್ರೀಲಯಸಮನ್ವಿತಾಂ |
ಬಾಲಾಭ್ಯಾಂ ರಾಘವಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ಕೌತೂಹಲಪರೋಽಭವತ್ || 7.94.3 ||

ಅಥ ಕರ್ಮಾಂತರೇ ರಾಜಾ ಸಮಾಹೂಯ ಮಹಾಮುನೀನ್ |
ಪಾರ್ಥಿವಾಂಶ್ಚ ನರವ್ಯಾಘ್ರಃ ಪಂಡಿತಾನ್ ನೈಗಮಾಂಸ್ತಥಾ || 7.94.4 ||

ಪೌರಾಣಿಕಾಞ್ಶಬ್ದವಿದೋ ಯೇ ವೃದ್ಧಾಶ್ಚ ದ್ವಿಜಾತಯಃ |
ಸ್ವರಾಣಾಂ ಲಕ್ಷಣಜ್ಞಾಂಶ್ಚ ಉತ್ಸುಕಾನ್ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಾನ್ || 7.94.5 ||

ಲಕ್ಷಣಜ್ಞಾಂಶ್ಚ ಗಾಂಧರ್ವಾನ್ ನೈಗಮಾಂಶ್ಚ ವಿಶೇಷತಃ |
ಪಾದಾಕ್ಷರಸಮಾಸಜ್ಞಾಂಶ್ಚಂದಃಸು ಪರಿನಿಷ್ಠಿತಾನ್ || 7.94.6 ||

ಕಲಾಮಾತ್ರಾವಿಶೇಷಜ್ಞಾಂಶ್ಚೌತಿಷೇ ಚ ಪರಂ ಗತಾನ್ |
ಕ್ರಿಯಾಕಲ್ಪವಿದಶ್ಚೈವ ತಥಾ ಕಾರ್ಯವಿಶಾರದಾನ್ || 7.94.7 ||

ಭಾಷಾಜ್ಞಾನಿಂಗಿತಜ್ಞಾಂಶ್ಚ ನೈಗಮಾಂಶ್ಚಾಪ್ಯಶೇಷತಃ |
ಹೇತೂಪಚಾರಕುಶಲಾನ್ ಹೈತುಕಾಂಶ್ಚ ಬಹುಶ್ರುತಾನ್ || 7.94.8 ||

ಛಂದೋವಿದಃ ಪುರಾಣಜ್ಞಾನ್ ವೈದಿಕಾನ್ ದ್ವಿಜಸತ್ತಮಾನ್ |
ಚಿತ್ರಜ್ಞಾನ್ ವೃತ್ತಸೂತ್ರಜ್ಞಾನ್ ಗೀತನೃತ್ಯವಿಶಾರದಾನ್ || 7.94.9 ||

ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನ್ ನೀತಿನಿಪುಣಾನ್ ವೇದಾಂತಾರ್ಥಪ್ರಬೋಧಕಾನ್ |
ಏತಾನ್ ಸರ್ವಾನ್ ಸಮಾನೀಯ ಗಾತಾರೌ ಸಮವೇಶಯತ್ || 7.94.10 ||

ತೇಷಾಂ ಸಂವದತಾಂ ತತ್ರ ಶ್ರೋತೃಣಾಂ ಹರ್ಷವರ್ಧನಂ |
ಗೇಯಂ ಪ್ರಚಕ್ರತುಸ್ತತ್ರ ತಾವುಭೌ ಮುನಿದಾರಕೌ || 7.94.11 ||

ತತಃ ಪ್ರವೃತ್ತಂ ಮಧುರಂ ಗಾಂಧರ್ವಮತಿಮಾನುಷಂ |
ನ ಚ ತೃಪ್ತಿಂ ಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಶ್ರೋತಾರೋ ಗೇಯಸಂಪದಾ || 7.94.12 ||

ಹೃಷ್ಟಾ ಮುನಿಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಪಾರ್ಥಿವಾಶ್ಚ ಮಹೌಜಸಃ |
ಪಿಬಂತ ಇವ ಚಕ್ಷುರ್ಭಿಃ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸ್ಮ ಮುಹುರ್ಮುಹುಃ || 7.94.13 ||

ಊಚುಃ ಪರಸ್ಪರಂ ಚೇದಂ ಸರ್ವ ಏವ ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ಉಭೌ ರಾಮಸ್ಯ ಸದೃಶೌ ಬಿಂಬಾದ್ ಬಿಂಬಮಿವೋತ್ಥಿತೌ || 7.94.14 ||

ಜಟಿಲೌ ಯದಿ ನ ಸ್ಯಾತಾಂ ನ ವಲ್ಕಲಧರೌ ಯದಿ |
ವಿಶೇಷಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಾಮೋ ಗಾಯತೋ ರಾಘವಸ್ಯ ಚ || 7.94.15 ||

ಏವಂ ಪ್ರಭಾಷಮಾಣೇಷು ಪೌರಜಾನಪದೇಷು ಚ |
ಪ್ರವೃತ್ತಮಾದಿತಃ ಪೂರ್ವಸರ್ಗಂ ನಾರದದರ್ಶಿತಂ || 7.94.16 ||

ತತಃ ಪ್ರಭೃತಿ ಸರ್ಗಾಶ್ಚ ಯಾವದ್ ವಿಂಶತ್ಯಗಾಯತಾಂ |
ತತೋಽಪರಾಹ್ನಸಮಯೇ ರಾಘವಃ ಸಮಭಾಷತ || 7.94.17 ||

ಶ್ರುತ್ವಾ ವಿಂಶತಿಸರ್ಗಾಂಸ್ತಾನ್ ಭ್ರಾತರಂ ಭ್ರಾತೃವತ್ಸಲಃ |
ಅಷ್ಟಾದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಸುವರ್ಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನೋಃ || 7.94.18 ||

ಪ್ರಯಚ್ಛ ಶೀಘ್ರಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥ ಯದನ್ಯದಭಿಕಾಂಕ್ಷಿತಂ |
ದದೌ ಸ ಶೀಘ್ರಂ ಕಾಕುತ್ಸ್ಥೋ ಬಾಲಯೋರ್ವೈ ಪೃಥಕ್ ಪೃಥಕ್ || 7.94.19 ||

ದೀಯಮಾನಂ ಸುವರ್ಣಂ ತು ನಾಗೃಹ್ಣೀತಾಂ ಕುಶೀಲವೌ |
ಊಚತುಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಾನೌ ಕಿಮನೇನೇತಿ ವಿಸ್ಮಿತೌ || 7.94.20 ||

ವನ್ಯೇನ ಫಲಮೂಲೇನ ನಿರತೌ ವನವಾಸಿನೌ |
ಸುವರ್ಣೇನ ಹಿರಣ್ಯೇನ ಕಿಂ ಕರಿಷ್ಯಾವಹೇ ವನೇ || 7.94.21 ||

ತಥಾ ತಯೋಃ ಪ್ರಬ್ರುವತೋಃ ಕೌತೂಹಲಸಮನ್ವಿತಾಃ |
ಶ್ರೋತಾರಶ್ಚೈವ ರಾಮಶ್ಚ ಸರ್ವ ಏವ ಸುವಿಸ್ಮಿತಾಃ || 7.94.22 ||

ತಸ್ಯ ಚೈವಾಗಮಂ ರಾಮಃ ಕಾವ್ಯಸ್ಯ ಶ್ರೋತುಮುತ್ಸುಕಃ |
ಪಪ್ರಚ್ಛ ತೌ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತಾವುಭೌ ಮುನಿದಾರಕೌ || 7.94.23 ||

ಕಿಂಪ್ರಮಾಣಮಿದಂ ಕಾವ್ಯಂ ಕಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಕರ್ತಾ ಕಾವ್ಯಸ್ಯ ಮಹತಃ ಕ್ಷ ಚಾಸೌ ಮುನಿಪುಂಗವಃ || 7.94.24 ||

ಪೃಚ್ಛಂತಂ ರಾಘವಂ ವಾಕ್ಯಮೂಚತುರ್ಮುನಿದಾರಕೌ |
ವಾಲ್ಮೀಕಿರ್ಭಗವಾನ್ ಕರ್ತಾ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೋ ಯಜ್ಞಸಂವಿಧಂ |
ಯೇನೇದಂ ಚರಿತಂ ತುಭ್ಯಮಶೇಷಂ ಸಂಪ್ರದರ್ಶಿತಂ || 7.94.25 ||

ಸನ್ನಿಬದ್ಧಂ ಹಿ ಶ್ಲೋಕಾನಾಂ ಚತುರ್ವಿಂಶತ್ಸಹಸ್ರಕಂ |
ಉಪಾಖ್ಯಾನಶತಂ ಚೈವ ಭಾರ್ಗವೇಣ ತಪಸ್ವಿನಾ || 7.94.26 ||

ಆದಿಪ್ರಭೃತಿ ವೈ ರಾಜನ್ ಪಂಚಸರ್ಗಶತಾನಿ ಚ |
ಕಾಂಡಾನಿ ಷಟ್ಕೃತಾನೀಹ ಸೋತ್ತರಾಣಿ ಮಹಾತ್ಮನಾ || 7.94.27 ||

ಕೃತಾನಿ ಗುರುಣಾಸ್ಮಾಕಮೃಷಿಣಾ ಚರಿತಂ ತವ |
ಪ್ರತಿಷ್ಠಾ ಜೀವಿತಂ ಯಾವತ್ ತಾವತ್ ಸರ್ವಸ್ಯ ವರ್ತತೇ || 7.94.28 ||

ಯದಿ ಬುದ್ಧಿಃ ಕೃತಾ ರಾಜಂಭ್ರವಣಾಯ ಮಹಾರಥ |
ಕರ್ಮಾಂತರೇ ಕ್ಷಣೀಭೂತಸ್ತಚ್ಛೃಣುಷ್ವ ಸಹಾನುಜಃ || 7.94.29 ||

ಬಾಢಮಿತ್ಯಬ್ರವೀದ್ ರಾಮಸ್ತೌ ಚಾನುಜ್ಞಾಪ್ಯ ರಾಘವಂ |
ಪ್ರಹೃಷ್ಟೌ ಜಗ್ಮತುಃ ಸ್ಥಾನಂ ಯತ್ರಾಸ್ತೇ ಮುನಿಪುಂಗವಃ || 7.94.30 ||

ರಾಮೋಽಪಿ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪಾರ್ಥಿವೈಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ ಗೀತಿಮಾಧುರ್ಯಂ ಕರ್ಮಶಾಲಾಮುಪಾಗಮತ್ || 7.94.31 ||

ಶುಶ್ರಾವ ತತ್ತಾಲಲಯೋಪಪನ್ನಂ
ಸರ್ಗಾನ್ವಿತಂ ಸುಸ್ವರಶಬ್ದಯುಕ್ತಂ |
ತಂತ್ರೀಲಯವ್ಯಂಜನಯೋಗಯುಕ್ತಂ
ಕುಶೀಲವಾಭ್ಯಾಂ ಪರಿಗೀಯಮಾನಂ || 7.94.32 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಉತ್ತರಕಾಂಡೇ ಚತುರ್ನವತಿತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||